

Dysarthrie

Definice:

Dysartrie je porucha **motorické** realizace řeči vznikající na základě **organického poškození CNS**

- Je zasažena respirace, fonace, celková artikulace, rezonance, modulace (modulační faktory: melodie, tempo, přízvuk, rytmus)
- **porucha inervace artikulačních hybných orgánů**
- **nejčastější NKS při MO (mozková obrna) = porucha centrální regulace hybnosti**

Etiologie dysartrie:

Dysartrie u dětí (vývojová)

- **prenatální** (období před porodem)
- **perinatální** (období průběhu porodu)
- **postnatální** (období krátce po porodu)

Dysartrie u dospělých (získaná)

- později -

- pro produkci řeči mají primární důležitost **hlavové** (mozkové) nervy, míšní nervy se podílí na dýchání.

U dysartrie bývají poškozeny tyto nervy:

- ***trojklanný***
- ***lícni, obličejový***
- ***jazykohltanový***
- ***bloudivý***
- ***podjazykový***

Klasifikace:

Jiná klasifikace u dětí, jiná u dospělých

- **Kortikální** - artikulace je nejasná, setřelá a hlavně u delších větných celků
- **Pyramidová** – zvýšené napětí svalů v obličeji, řeč je tvrdá, výskyt zvýšené nosovosti
- **extrapyramidová hypotonická** – vyrážená artikulace jen některých hlásek, narušena fce hlasivek
- **extrapyramidová hypertonická** – narušena je prozodie (přízvuk, tempo řeči...), dýchání, **pomalá řeč** (Parkinson)

- **cerebrální (mozečková)** – koordinace svalů hrtanu a artikulačních orgánů, problémy s regulací síly, rychlosti,
- **bulbární** - porucha typu chabé obrny – nižší svalové napětí, poruchy polykání
- **smíšená** – vyskytuje se často

Shrnutí narušení

- motorika
- článkování –
- respirace –,
- fonace –
- slyšitelný nebo vyrážený
- prozodické faktory řeči –
- salivace –

Anartrie

- **úplná neschopnost artikulace a vážnutí fonace spojené s narušenou hybností mluvidel**
- **Etiologie:**
 - cévní mozkové příhody, úrazy hlavy, operace mozkového kmene, mozkové kůry, hematomy, tumory, degenerativní onemocnění CNS, Parkinsonova choroba, roztroušená skleróza

Diagnostika

- **týmová spolupráce:** neurologa, otorinolaryngologa, psychologa, logopeda, neurologa...

Terapie

- zásady rozvoje hybnosti a řeči (u dětí s MO) (Kábele), Vojtova metoda:
- Cvičení svalů v obličeji, fyzioterapie